

Cynulliad National
Cenedlaethol Assembly for
Cymru Wales

Penderfyniad
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
(Aelodau'r Cynulliad a Swyddogion)
(Lwfansau)

2008

Mawrth 2008

CYNNWYS

CYNNWYS	i
1. RHAGARWEINIAD, DIFFINIADAU A DARPARIAETHAU CYFFREDINOL	4
1.1. Rhagarweiniad	4
1.2. Diffiniadau	4
1.3. Lwfansau Aelodau	4
1.4. Penderfyniad y Llywydd	4
1.5. Lwfansau ar gyfer Rhan o Flwyddyn	5
1.6. Codiad Blynyddol	5
1.7. Talebau a Derbynebau	5
1.8. Cyflwyno cais yn brydlon	5
2. LWFANS COSTAU YCHWANEGOL AR GYFER TREULIAU A YSGWYDDIR WRTH AROS ODDI CARTREF DROS NOS	
2.1. Diben a Swm	6
2.2. Lefel Is - Aelodau'r Ardal Fewnol	6
2.3. Lefel Uwch - Aelodau'r Ardal Allanol	6
3 TEITHIAU ARFEROL YR AELODAU	8
3.1. Rhagarweiniad	8
3.2. Egwyddorion Cyffredinol	8
3.3. Teithio Arferol	8
3.4. Teithio ar y Ffyrdd	8
3.5. Cyfraddau Fesul Milltir	8
3.6. Teithiau Dwyffordd a Ganiateir	8
3.7. Teithio gyda Thacsi	9
3.8. Teithio gyda Char Llog	9
3.9. Teithio ar Drên	9
3.10. Teithio ar Awyren	9

3.11.	Teithio ar fusnes y Pwyllgorau	9
4.	TEITHIAU ESTYNEDIG	10
4.1.	Rhagarweiniad	10
4.2.	Symiau ac Amodau	10
5.	TEITHIO GAN BARTNERIAID A PHLANT	11
5.1.	Cyfyngiad ar Nifer y Teithiau	11
5.2.	Diffiniad o Blentyn	11
5.3.	Teithio mewn Car	11
5.4.	Taliadau uniongyrchol i wr/wraig neu blentyn	11
6.	TEITHIAU GAN STAFF YR AELODAU	12
6.1.	Cyfyngiad ar Nifer y Teithiau	12
6.2.	Teithio mewn Car	12
6.3.	Taliadau uniongyrchol i'r staff	12
7.	TEITHIAU I SEFYDLIADAU'R GYMUNED EWROPEAIDD etc.	13
7.1.	Hawl	13
7.2.	Cais	13
7.3.	Teithiau i seneddau, cynghorau neu gynulliadau Rhanbarthol	13
8.	LWFANS COSTAU SWYDDFA	14
8.1.	Diben a Swm	14
8.2.	Costau Swyddfa	14
8.3.	Diogelwch Swyddfa	15
8.4.	Iechyd a Diogelwch/Mynediad i'r Anabl	15
8.5.	Trosglwyddo Arian	15
9.	LWFANS CYFLOGAU STAFF	16
9.1	Diben a Swm	16
9.2.	Datblygiad Cyflog	16
9.3.	Costau Eraill yn ymwneud â Staff	17

9.4.	Contractau cyflogaeth	17
9.5.	Talu Cyflogau	17
9.6.	Trosglwyddo Arian	17
9.7.	Taliadau uniongyrchol i'r staff	17
10.	PENSIWN A DARPARIAETH GYSYLLTIEDIG AR GYFER STAFF YR AELODAU	18
10.1.	Pensiwn	18
10.2.	Yswiriant Bywyd	18
10.3.	Yswiriant Salwch Difrifol	18
11.	LWFANS STAFF DROS DRO	19
11.1.	Diben	19
11.2.	Cymhwyso am y Lwfans Staff Dros Dro	19
11.3.	Cyfyngiadau	19
12.	LWFANS ANABLEDD	21
12.1.	Diben a Swm	21
13.	GALWR CYNULLIAD NEU BWYLLGOR YN ÔL YN YSTOD TORIAD	22
13.1.	Diben a Swm	22

1. RHAGARWEINIAD, DIFFINIADAU A DARPARIAETHAU CYFFREDINOL

1.1. Rhagarweiniad

1.1.1. Penderfyniad gan Gomisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru yw hwn o dan adrannau 20 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 a Rheol Sefydlog 1.7 ac fe'i gelwir yn Benderfyniad Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Aelodau'r Cynulliad a Swyddogion) (Lwfansau) 2008 a daw i rym ar 1 Ebrill 2008.

1.1.2. Mae'r Penderfyniad hwn yn pennu'r lwfansau sy'n daladwy i Aelodau'r Cynulliad o 1 Ebrill 2008. Yn amodol ar unrhyw arbediad a darpariaethau cyfamserol a gynhwysir ynddo, mae'r Penderfyniad hwn yn disodli adrannau 3-12, 17 a 19 o Benderfyniad Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Aelodau'r Cynulliad a Swyddogion) (Cyflogau, Lwfansau etc.) 2006 na fydd yn gymwys bellach.

1.2. Diffiniadau

1.2.1. Oni bai bod y cyd-destun yn gofyn fel arall, dyma ystyr y geiriau a'r ymadroddion canlynol.

Caerdydd	Unrhyw fan o fewn cylch pum milltir o gwmpas adeilad y Cynulliad Cenedlaethol ym Mae Caerdydd.
Graddfa gynhaliath dros nos Cynulliad Cenedlaethol Cymru	Y raddfa y byddai swyddog Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn ei derbyn at yr un diben.
Prif Gartref	Y cartref a gofrestrwyd gan yr Aelod gyda swyddfa Tîm Adnoddau Dynol a Lwfansau'r Aelodau, sef y cartref lle y mae'r Aelod yn arfer treulio'r rhan fwyaf o'i (h)amser ac yn talu Treth y Cyngor yn llawn arno.
Cyflog	Y cyfanswm gros sy'n daladwy i Aelod cyn tynnu unrhyw beth e.e. treth incwm a chyfraniadau Yswiriant Gwladol
Blwyddyn	y 12 mis sy'n dod i ben ar 31 Mawrth

1.2.2. Bydd gan dermau eraill a ddefnyddir yr un ystyr ag yn Neddf Llywodraeth Cymru 2006 ("y Ddeddf"), neu yn Rheolau Sefydlog y Cynulliad.

1.3. Lwfansau Aelodau

1.3.1. Dim ond mewn perthynas â gwariant y bu'n rhaid ei ysgwyddo ar gyfer busnes y Cynulliad y telir lwfansau.

1.4. Penderfyniad y Llywydd

1.4.1. Y Llywydd fydd yn penderfynu ar unrhyw gwestiynau'n ymwneud â'r hawl i dderbyn lwfans a ddangosir yn y Penderfyniad hwn.

1.5. Lwfans ar gyfer Rhan o Flwyddyn

1.5.1. Mae'r lwfansau a nodir isod wedi'u mynegi fel terfyn ariannol blynyddol felly bydd cyfyngiad pro rata ar Aelod sy'n ymuno neu'n ymadael â'r Cynulliad yng nghanol blwyddyn. Yn gyffredinol ni chyfyngir ar yr Aelod o ran yr hyn y caiff ei hawlio o fis i fis, ond mewn rhai achosion byddai'n rhaid ad-dalu lwfans pe bai Aelod yn gadael yng nghanol blwyddyn ariannol, er enghraifft os yw Aelod wedi hawlio lwfans blwyddyn gyfan erbyn dechrau mis Rhagfyr ac yn gadael y Cynulliad ganol mis Rhagfyr.

1.5.2. Y lwfansau penodol yw:

Lwfansau Costau Ychwanegol
Lwfans Costau Swyddfa
Lwfans Cyflogau Staff

1.6. Codiadau Blynyddol

1.6.1. Bydd y Lwfans Costau Ychwanegol, fel y'i diffinnir yn Adran 2 o'r Penderfyniad hwn, a'r Lwfans Costau Swyddfa, fel y'i diffinnir yn Adran 8 o'r Penderfyniad hwn, yn codi ar 1 Ebrill 2009, ac ar yr un dyddiad bob blwyddyn wedi hynny, yn unol â'r cynnydd dros y flwyddyn flaenorol ym Mynegai Prisiau Manwerthu'r DU ar gyfer y mis Rhagfyr blaenorol

1.7. Talebau a Derbynebau

1.7.1. Bydd Aelodau'r Cynulliad sydd am hawlio lwfans yn cyflwyno cais am y lwfans fel a phryd y gwêl y Llywydd yn dda. Gall y Llywydd bennu adegau a dulliau gwahanol ar gyfer hawlio lwfansau gwahanol.

1.7.2. Heb ragfarnu ar gynnwys cyffredinol paragraff **Error! Reference source not found.**, gall y Llywydd ofyn bod yn rhaid amgáu talebau a dogfennau eraill i gefnogi'r hawliad, fel y gwêl yn dda.

1.7.3. Ym mhob achos, gellir ond cyflwyno anfoneb neu dderbynneb sydd yn enw Aelod perthnasol y Cynulliad neu aelod o'i staff cymorth ac nid trydydd person (er enghraifft at rywun yn yr etholaeth) oni bai bod dogfennau dilys yn cael eu cyflwyno i brofi bod y gwariant yn gwbl gysylltiedig â busnes y Cynulliad.

1.8. Cyflwyno Cais yn Brydlon

1.8.1. Dylid cyflwyno cais am lwfans o fewn tri mis wedi diwedd y mis yr ysgwyddwyd y gwariant. Wrth gyflwyno cais am lwfans ar ôl y cyfnod hwn dylid egluro pam y bu oedi. Tîm Adnoddau Dynol a Lwfansau'r Aelodau, ar ran y Llywydd, fydd yn ystyried a ellir derbyn y ceisiadau hwyr. Os oes amheuaeth, neu os oes materion newydd neu ddadleuol yn codi, bydd Tîm Adnoddau Dynol a Lwfansau'r Aelodau yn cyfeirio'r mater at y Llywydd er mwyn iddo benderfynu ar y mater.

2. LWFANS COSTAU YCHWANEGOL AR GYFER TREULIAU A YSGWYDDIR WRTH AROS ODDI CARTREF DROS NOS

2.1 Diben a Swm

2.1.1 Mae'r Lwfans Costau Ychwanegol yn ad-dalu'r Aelodau am dreuliau y bu'n rhaid eu hysgwyddo wrth aros dros nos o'u prif gartref er mwyn cyflawni'u dyletswyddau fel Aelodau.

2.1.2 Mae lefel y Lwfans Costau Ychwanegol yn amrywio, gan ddibynnu ar leoliad prif gartref yr Aelod.

2.2 Lefel Is - Aelodau'r Ardal Fewnol

2.2.1 Yn amodol ar ddarpariaethau'r Adran hon, bydd gan yr Aelodau sydd â'u prif gartref yn un o'r etholaethau canlynol yr hawl i lefel is y Lwfans Costau Ychwanegol.

Caerffili	Canol Caerdydd	Gogledd Caerdydd
De Caerdydd a Phenarth	Gorllewin Caerdydd	Dwyrain Casnewydd
Gorllewin Casnewydd	Pontypridd	Bro Morgannwg

2.2.2 Caiff Aelodau sy'n gymwys am lefel is y Lwfans Costau Ychwanegol hawlio hyd at £4,100 yn ystod y flwyddyn yn dechrau 1 Ebrill 2008.

2.2.3 Mae lefel is y Lwfans yn daladwy mewn perthynas â chost unrhyw lety dros nos oddi cartref.

2.3 Lefel Uwch - Aelodau'r Ardal Allanol

2.3.1 Yn amodol ar ddarpariaethau'r Adran hon, caiff Aelodau nad yw eu prif gartref yn un o'r etholaethau a restrir ym mharagraff 2.2.1 hawlio lefel uwch y Lwfans Costau Ychwanegol.

2.3.2 Caiff Aelod a oedd yn byw mewn eiddo yr oedd Lwfans ar y Lefel Uwch yn daladwy mewn perthynas ag ef ar 1 Ebrill 2007 barhau i dderbyn y Lefel Uwch hyd yn oed pe na bai'r eiddo, fel arall, yn gymwys oherwydd newidiadau yn y ffiniau etholaethol, cyn belled â'i fod yn dal yn byw yn yr eiddo hwnnw.

2.3.3 Caiff Aelodau sy'n gymwys am lefel uwch y Lwfans Costau Ychwanegol hawlio hyd at £13,000 yn ystod y flwyddyn yn dechrau 1 Ebrill 2008.

2.3.4 Mae lefel uwch y Lwfans yn daladwy mewn perthynas â chostau unrhyw lety dros nos oddi cartref. Fe'i telir hefyd i helpu â chostau'r Aelod i ddarparu ail gartref yng Nghaerdydd gan gynnwys eitemau megis dodrefn, llog morgais a rhent. Cyn prynu dodrefn unigol neu unrhyw eitemau unigol eraill sy'n costio mwy na £2,000 dylid cysylltu â Swyddfa Tîm Adnoddau Dynol a Lwfansau'r Aelodau a gofyn am eu cymeradwyaeth.

2.3.5 Rhaid i Aelodau sy'n hawlio'r llog ar forgais ail gartref yn ôl gyflwyno, o leiaf unwaith bob 12 mis, ddatganiad o'r llog a dalwyd er mwyn inni allu cyfrif unrhyw newid a fu yng nghyfraddau'r llog.

3. TEITHIAU ARFEROL YR AELODAU

3.1 Rhagarweiniad

3.1.1 Mae'r Adran hon yn ymdrin â'r teithiau a wneir gan Aelodau'r Cynulliad ar fusnes y Cynulliad o fewn Cymru (a elwir yn "teithiau arferol"); nid yw'n cynnwys teithio ar fusnes y Cynulliad i rannau eraill o'r DU na thu hwnt (gweler Adrannau 4 a 7). Yn amodol ar yr hyn a nodir yn Adran 3.2.1, gall Aelod deithio ar y ffyrdd, ar y rheilffyrdd, mewn awyren neu ar y môr ar gyfer y siwrneiau a nodir ym mharagraff 3.1.2 ar draul y cyhoedd os yw'r siwrnai at ddiben cyflawni ei (d)dyletswyddau fel Aelod o'r Cynulliad.

3.1.2 Caiff Aelod hawlio lwfans teithio estynedig cyn belled na chaiff ei ad-dalu o ffynhonnell arall, er y gallai'r daith fod at ddiben cyflawni dyletswyddau ar ran y Cynulliad a sefydliadau eraill.

3.2 Egwyddorion Cyffredinol

3.2.1 Disgwylir i'r Aelodau deithio gan ddefnyddio'r dull mwyaf cost-effeithiol, gan roi ystyriaeth i union gost y daith a chostau aros dros nos. Fodd bynnag, gellir ystyried hefyd yr amser a dreulir ar y daith, a lle y gellir profi manteision o leihau'r amser teithio, o dan amgylchiadau eithriadol, gellir o bosibl hawlio ad-daliad ar gyfradd uwch. Bydd swm priodol yn cael ei dynnu oddi ar hawliad Aelod nad yw, ym marn y Llywydd, wedi teithio gan ddefnyddio'r dull mwyaf cost-effeithiol.

3.3 Teithio Arferol

3.3.1 Yn amodol ar Adran 3.2.1, mae gan Aelod hawl i deithio ar draul y Cynulliad tra'n teithio ar fusnes y Cynulliad gan ddilyn llwybr rhesymol.

3.4 Teithio ar y Ffyrrdd

3.4.1 Yn amodol ar Adran 3.2.1, caiff Aelod wneud 'taith arferol' mewn car a hawlio lwfans fesul milltir yn seiliedig ar y milltiroedd a deithiwyd.

3.5 Cyfraddau Fesul Milltir

3.5.1 Telir Cyfraddau Fesul Milltir a Gymeradwyir gan Gyllid a Thollau ei Mawrhydi i'r rheini sy'n teithio mewn car, ar feic modur a beic.

3.6 Teithiau Dwyffordd a Ganiateir

3.6.1 Os yw Aelod yn defnyddio car ar gyfer teithio o'i gartref cofrestredig i'r orsaf reilffordd neu'r maes awyr agosaf, gellir hawlio ar gyfer y daith ddychwelyd a wneir gan y sawl sy'n ei hebrwng. Caniateir taith ddwyffordd gyffelyb pan fydd Aelod yn cael ei yrru i'r etholaeth o'r cartref cofrestredig, ac yn teithio wedyn i Gaerdydd ar drafndiaeth gyhoeddus.

3.7 Teithio mewn Tacsï

3.7.1 Yn amodol ar Adrannau 3.2.1, 3.7.2 a 3.7.3, os yw Aelod yn teithio mewn tacsï ar fusnes y Cynulliad caiff wneud cais am ad-daliad cyn belled nad yw'n fwy na chyfradd uwch y Lwfans Fesul Milltir mewn Car a nodir yn adran 4.5.1.

3.7.2 Os nad yw'n ymarferol i'r Aelod ddefnyddio unrhyw drafnidiaeth ar wahan i dacsï, caiff hawlio'r costau a ysgwyddwyd.

3.7.3 Ar unrhyw adeg y swm mwyaf y caiff Aelod ei hawlio fel ad-daliad o dan y lwfans hwn yw'r union gostau a ysgwyddwyd.

3.8 Teithio mewn Car Llog

3.8.1 Yn amodol ar Adran 3.2.1, os bydd Aelod yn teithio mewn car llog ar fusnes y Cynulliad, caiff hawlio'r union gostau a ysgwyddwyd.

3.9 Teithio ar Drên

3.9.1 Yn amodol ar Adran 3.2.1, caiff Aelod sy'n talu o'i boced ei hun am deithio mewn trên hawlio'r union gostau a ysgwyddwyd. Caiff Aelodau'r Cynulliad deithio ar docyn Dosbarth Cyntaf neu Ddosbarth Safonol, gan ddibynnu ar yr hyn sydd well ganddynt ac ar y tocynnau sydd ar gael.

3.10 Teithio mewn Awyren

3.10.1 Yn amodol ar Adran 3.2.1, caiff Aelod hawlio'r gost o deithio mewn awyren reolaidd ar gyfer taith arferol. Caiff Aelod hawlio'r gost o deithio mewn awyren breifat neu awyren siarter o fewn y trefniadau teithio arferol, hyd at uchafswm y gost o wneud yr un daith mewn awyren reolaidd.

3.11 Teithio ar fusnes y Pwyllgorau

3.11.1 Mae'r telerau uchod yn berthnasol hefyd pan fydd Aelod yn teithio ar fusnes swyddogol un o'r Pwyllgorau. Caiff hawlio lwfans fesul milltir ar y gyfradd uwch a nodir yn Adran 3.5.1 ond ni fydd y milltiroedd hynny'n cyfrif yn erbyn cyfyngiadau Cyllid a Thollau ei Mawrhydi.

4. TEITHIAU ESTYNEDIG

4.1 Rhagarweiniad

4.1.1 Yn ogystal â threfniadau "teithiau arferol" (Adran 3) gall Aelod deithio ar draul y cyhoedd i fannau eraill yn y DU ar fusnes y Cynulliad a hynny o dan "lwfans teithiau estynedig". Er mwyn bod yn gymwys rhaid i'r daith gydymffurfio ag un o'r gofynion canlynol:

- Mae'r daith at ddiben y Cynulliad
- Mae'r daith yn ymwneud â mater sydd gerbron y Cynulliad ar hyn o bryd, neu gerbron un o'r Pwyllgorau y mae'r Aelod yn ei wasanaethu
- Mae'n berthnasol i etholaeth, neu'n ymwneud â mater o ddiddordeb cyffredinol i'r etholaeth

4.1.2 Caiff Aelod hawlio lwfans teithio estynedig cyn belled na chaiff ei ad-dalu o ffynhonnell arall, er y gallai'r daith fod at ddiben cyflawni dyletswyddau ar ran y Cynulliad a sefydliadau eraill. Cyn i'r Aelod allu hawlio'r lwfans teithio ychwanegol hwn, mae'n rhaid i'r Tîm Adnoddau Dynol a Lwfansau'r Aelodau gytuno ar y daith ymlaen llaw. Y Llywydd fydd yn penderfynu ar unrhyw deithiau na roddodd y Swyddfa sêl ei bendith iddynt.

4.2 Symiau ac Amodau

4.2.1 Rhestrir lefelau ac amodau'r lwfans teithiau estynedig yn Adran 3.

5. TEITHIAU GAN BARTNER A PHLANT

5.1 Cyfyngiad ar Nifer y Teithiau

5.1.1 Caiff Aelod hawlio cost teithiau ar gludiant cyhoeddus gan ei b(ph)artner ac unrhyw blant dan ddeunaw oed rhwng Caerdydd a'r etholaeth, neu Gaerdydd a chartref cofrestredig yr Aelod hwnnw. Nid oes rhaid i'r Aelod deithio gyda'r teulu. Er hynny, dim ond ar gyfer 12 taith y flwyddyn gan aelodau o'i deulu y caiff Aelod eu hawlio.

5.1.2 At ddibenion y lwfans hwn, diffinnir partner fel a ganlyn:

- Priod cyfreithlon
- Partneriaid Sifil fel y'u diffinnir yn y Ddeddf Partneriaeth Sifil 2004
- Person o'r naill ryw neu'r llall sy'n cyd-fyw â'r Aelod ac a enwebwyd yn bartner i'r Aelod at ddibenion Tîm Adnoddau Dynol a Lwfansau'r Aelodau.

5.1.3 Mae taith ddwyffordd yn cyfrif fel dwy daith sengl.

5.2 Diffiniad o Blentyn

5.2.1 Mae plentyn, at ddibenion y lwfans hwn, yn cynnwys llysblentyn, plentyn wedi'i fabwysiadu, plentyn maeth, neu unrhyw blentyn arall sy'n byw fel un o deulu'r Aelod ac sydd dan ddeunaw oed.

5.3 Teithio mewn Car

5.3.1 Caiff partner yr Aelod ac unrhyw blant dan ddenaw oed deithio mewn car yn hytrach na thrafnidiaeth gyhoeddus rhwng Caerdydd a'r etholaeth, neu Gaerdydd a chartref cofrestredig yr Aelod. Mewn achosion o'r fath, caiff yr Aelod hawlio'r gyfradd briodol fesul milltir. Dylid hawlio costau teithio partner yr Aelod mewn car ar wahân i hawliad yr Aelod ei hun. Y gyfradd fesul milltir yw'r un sy'n berthnasol i Aelodau. Bydd unrhyw daith o'r fath yn cyfrif yn erbyn y cyfanswm o 12 taith sengl a ganiateir mewn blwyddyn. Ni chaiff partner na phlentyn hawlio costau teithio os yw wedi teithio yn yr un car â'r Aelod.

5.4 Taliad uniongyrchol i'r priod neu blant

5.4.1 Caiff yr Aelod ofyn i'r Tim Adnoddau Dynol a Lwfansau'r Aelodau dalu'r swm a hawliwyd o dan y lwfans hwn yn uniongyrchol i'r partner neu'r plentyn dan sylw.

6. TEITHIAU GAN STAFF YR AELODAU

6.1 *Cyfyngiad ar Nifer y Teithiau*

6.1.2 Caiff Aelod hawlio costau iddynt hwy o hyd at 18 taith ddwyffordd y flwyddyn rhwng Caerdydd a'r etholaeth, a wnaed ar gludiant cyhoeddus gan aelodau o'i staff. At y diben hwn, mae staff cymorth yn golygu'r rheini a gyflogir ar ran yr Aelod o'r Lwfans Cyflogau Staff, cyllid i grwpiau neu'r Lwfans Ysgrifenyddol Dros Dro.

6.2 *Teithio mewn Car*

6.2.1 Caiff Aelod hawlio cost teithiau mewn car a wnaed gan ei staff rhwng Caerdydd a'i Etholaeth. Yr un gyfradd fesul milltir a delir ar gyfer y daith â'r hyn a ganiateir i'r Aelod ar yr un daith. Bydd unrhyw daith o'r fath yn cyfrif yn erbyn y cyfanswm o 18 taith ddwyffordd a ganiateir mewn blwyddyn.

6.3 *Taliadau uniongyrchol i'r staff*

6.3.1 Caiff yr Aelod ofyn i Dîm Adnoddau Dynol a Lwfansau'r Aelodau i dalu'r swm a hawliwyd yn uniongyrchol i'r aelod o staff dan sylw.

7. TEITHIO I SEFYDLIADAU'R GYMUNED EWROPEAIDD etc.

7.1. *Hawl*

7.1.1 Mewn unrhyw flwyddyn, mae hawl gan bob Aelod i wneud tair taith ddwyffordd rhwng y Deyrnas Unedig ac unrhyw un o Sefydliadau'r Gymuned Ewropeaidd ym Mrwsel.

7.1.2 Mewn unrhyw flwyddyn, mae hawl gan bob Aelod i wneud un daith ddwyffordd i unrhyw un o Sefydliadau'r Gymuned Ewropeaidd yn Luxembourg neu Strasbourg neu senedd genedlaethol unrhyw aelod-wladwriaeth arall o'r Undeb Ewropeaidd, yn ogystal ag unrhyw deithiau o dan baragraff 7.1.1.

7.1.3 Rhaid i brif bwrpas y daith fod yn gysylltiedig â chyfrifoldebau'r aelod fel Aelod o'r Cynulliad.

7.1.4 Caiff Aelod hawlio union gostau'r daith a hawlio lwfans cynhaliaeth yn amodol ar y cyfyngiadau canlynol:

- cost y tocyn awyren dwyffordd rhataf a mwyaf addas sydd ar gael i un o'r cyrchfannau a nodir yn adran 7.1.1 neu 7.1.2; a
- chynhaliaeth am ddwy noson gyda phrydau bwyd ac unrhyw deithiau ychwanegol.

7.1.5 Caiff Aelod nad yw'n teithio mewn awyren hawlio'r union gostau teithio hyd at yr uchafswm a bennir ym mharagraff 7.1.4 uchod.

7.2 *Cais*

7.2.1 Cyn teithio, mae'n rhaid i Aelodau gyflwyno datganiad i'r Tîm Adnoddau Dynol a Lwfansau Aelodau ymlaen llaw yn nodi diben yr ymweliad, lleoliad a hyd yr ymweliad, a'r bobl neu'r cyrff y bwriedir cwrdd â hwy. Cyn y caiff yr Aelod hawlio'r lwfans teithio, mae'n rhaid i'r Tîm Adnoddau Dynol a Lwfansau'r Aelodau gytuno i'r daith ymlaen llaw. Y Llywydd fydd yn penderfynu ar unrhyw deithiau na roddodd y Swyddfa sêl ei bendith iddynt.

7.3 *Teithiau i seneddau, cyngorau neu gynulliadau Rhanbarthol*

7.3.1 Caiff Aelod ofyn am ganiatâd y Llywydd i ffurfio dirprwyaeth i ymweld â senedd, cyngor neu gynulliad rhanbarthol yn yr Undeb Ewropeaidd. Rhaid i'r cais ddangos manteision yr ymweliad i waith Cynulliad Cenedlaethol Cymru, a nodi'n glir y bobl neu'r sefydliadau y byddant yn ymweld â nhw. Bydd unrhyw ymweliad o dan y paragraff hwn yn lle ymweliad y gellid fod wedi'i wneud o dan baragraff 7.1.2.

8. LWFANS COSTAU SWYDDFA

8.1 Diben a Swm

8.1.1 Caiff Aelodau hawlio Lwfans Costau Swyddfa er mwyn talu costau dodrefnu a chynnal swyddfa lle mae'r treuliau a ysgwyddwyd yn llwyr, yn unig ac o raid at ddiben eu dyletswyddau fel Aelodau o'r Cynulliad.

8.1.2 Yn amodol ar Adran 9.6.1, yr uchafswm y gall yr Aelodau ei hawlio fel Lwfans Costau Swyddfa yw £15,000 yn ystod y flwyddyn yn dechrau 1 Ebrill 2008.

8.2 Costau Swyddfa

8.2.1 Nid oes modd darparu rhestr gynhwysfawr o'r eitemau a ganiateir. Ond, gall yr enghreifftiau canlynol fod o gymorth i'r Aelodau benderfynu a allant gyflwyno cais ai peidio:

- Costau cynnal swyddfa yn etholaeth Aelod y Cynulliad (gan gynnwys rhent, yswiriant, treth cyngor neu drethi busnes, trydan, nwy, dwr a ffôn, a chostau darparu cyfarpar i swyddfeydd o'r fath)
- Costau cyfreithiol sy'n gysylltiedig â phrydlesu neu rhentu'r swyddfa
- Costau yn ymwneud â diogelwch mewn swyddfa etholaeth.
- Cost llogi neu rentu ystafelloedd yn etholaeth Aelod y Cynulliad ar gyfer cynnal "cymorthfeydd etholaeth".
- Costau hysbysebu'r cymorthfeydd etholaeth.
- Papurau newydd a chylchgronau
- Biliau ffonau symudol
- Ffioedd cyfrifwyr sy'n gysylltiedig â chost dodrefnu a chynnal y swyddfa
- Offer swyddfa nad yw ar gael yn uniongyrchol o'r Cynulliad.
  - Cyflogau a chostau eraill sydd yn ymwneud â staff glanhau a gyflogir yn uniongyrchol, nad ymdrinnir â nhw mewn unrhyw fan arall

8.2.2 Bydd gofyn i swyddfa'r Tîm Adnoddau Dynol a Lwfansau'r Aelodau gymeradwyo ceisiadau ar gyfer eitemau unigol o ddodrefn neu eitemau unigol eraill sy'n costio mwy na £2,000, cyn eu talu.

8.2.3 Ni ellir hawlio costau ad-dalu morgais, na'r llog arno, o dan y lwfans hwn.

8.2.4 Rhaid i'r anfonebau ar gyfer rhent y swyddfa gynnwys cyfeiriad yr adeilad sy'n cael ei

rentu.

8.3 Diogelwch Swyddfeydd

8.4.3 Bydd swm ychwanegol ar gael i ariannu unrhyw wariant o fwy na £2,000 gan Aelod mewn unrhyw flwyddyn ariannol ar y camau y mae Aelodau'n bwriadu'u cymryd i ddiogelu'u hunain, eu staff, eu swyddfa etholaethol neu'u hoffer swyddfa ar ôl i'r heddlu argymhell eu bod yn gwneud hynny. Rhaid i'r argymhellion hynny fod yn ysgrifenedig a rhaid i Aelodau gyflwyno'r argymhellion ac o leiaf 3 dyfynbris cystadleuol am gost y gwaith dan sylw cyn ysgwyddo unrhyw wariant.

8.4 Iechyd a Diogelwch/Mynediad i'r Anabl

8.4.1 Bydd swm ychwanegol ar gael i ariannu unrhyw wariant gan Aelod o fwy na £2,000 mewn unrhyw flwyddyn ariannol yng nghyswllt iechyd a diogelwch, diogelwch tân neu addasiadau i'w gwneud yn haws mynd i mewn ac allan o'u hadeiladau, os yw'r Aelodau'n bwriadu cymryd y camau hynny oherwydd argymhellion person priodol a gymeradwywyd gan y Llywydd ac a ddisgrifir mewn canllawiau a gyhoeddwyd gan Dîm Adnoddau Dynol a Lwfansau'r Aelodau. Rhaid i'r argymhellion hynny fod yn ysgrifenedig a rhaid i'r Aelodau gyflwyno'r argymhellion ac o leiaf 3 dyfynbris cystadleuol am gost y gwaith dan sylw cyn ysgwyddo unrhyw wariant.

9.4.2 Ni fydd angen i unrhyw Aelod wario mwy na £2,000 o'i Lwfans Costau Swyddfa yng nghyswllt paragraffau 8.3.1. a 8.4.1 yn ystod yr un flwyddyn ariannol.

8.5 Trosglwyddo Arian

8.5.1 Caniateir i Aelod drosglwyddo hyd at 25 y cant o'i Lwfans Costau Swyddfa i'w Lwfans Cyflogau Staff ychwanegol (fel y'i diffinnir yn Adran 9.3.1) ar ôl hysbysu Tîm Adnoddau Dynol a Lwfansau'r Aelodau yn ysgrifenedig ymlaen llaw.

9. LWFANS CYFLOGAU STAFF

9.1 Diben a Swm

9.1.1 Caiff Aelod hawlio Lwfans Cyflogau Staff i dalu costau cyflogi pobl i wneud gwaith gweinyddu, clercio neu waith ysgrifenyddol neu i wneud gwaith ymchwil, lle mae'r treuliau a ysgwyddwyd yn llwyr, yn unig ac o raid at ddiben ei (d)dyletswyddau fel Aelod o'r Cynulliad.

9.1.2 Yn ystod y flwyddyn yn dechrau 1 Ebrill 2007, gall Aelod Cynulliad hawlio lwfans i dalu costau cyflog, ynghyd â'r Cyfraniadau Yswiriant Gwladol Cyflogwr cysylltiedig, hyd at 3 o staff cyfwerth ag amser llawn. Ni chaiff mwy na 1.0 o staff cyfwerth ag amser llawn ddod o Fand 1 fel y diffinnir isod. Ni chaiff mwy na 1.0 o staff cyfwerth ag amser llawn ddod o Fand 2 a'r gweddill o Fand 3.

Band	Swyddi
1	Rheolwr Swyddfa
2	Uwch Ysgrifennydd Uwch Weithiwr Achos Cynorthwy-ydd Ymchwil Swyddog y Wasg
3	Gweithiwr Achos Ysgrifennydd Iau

9.1.3 Dyma'r graddfeydd cyflog cyfwerth ag amser llawn ar gyfer y swyddi hyn:

BAND	Pwynt 1	Pwynt 2	Pwynt 3	Pwynt 4	Pwynt 5
1	£20,512	£22,398	£24,457	£26,706	£29,162
2	£17,444	£19,238	£21,218	£23,402	£25,810
3	£15,747	£17,006	£18,364	£19,830	£21,414

9.1.4 Caiff y graddfeydd hyn eu hadolygu ar 1 Ebrill 2009 ac ar yr un dyddiad bob blwyddyn yn unol â'r cynnydd yn y Mynegai Enillion Cyfartalog ar gyfer y mis Rhagfyr blaenorol.

9.2 Datblygiad Cyflog

9.2.1 Bydd cyflogau aelodau unigol o'r staff cymorth sydd mewn swydd ar 1 Ebrill 2005 yn codi fesul pwynt ar 1 Ebrill bob blwyddyn nes y byddant yn cyrraedd pen uchaf y raddfa, yn amodol ar berfformiad boddhaol. Bydd staff cymorth a benodir ar ôl 1 Ebrill 2005 yn symud trwy'r raddfa gyflog fesul pwynt ar benblwydd eu dyddiad cychwyn yn y gyflogaeth bob blwyddyn nes iddynt gyrraedd pen uchaf y raddfa, yn amodol ar berfformiad boddhaol.

9.2.2 Bydd cyflog unrhyw aelod unigol o'r staff cymorth yn cael ei ddiogelu os oedd

cyflog hwnnw'n uwch na'r cyflog uchaf ar y raddfa ar 1 Ebrill 2005, nes y bydd hwnnw'n codi'n uwch na'r cyflog sy'n daladwy. Bryd hynny, bydd yn cael y cyflog uchaf ar y raddfa.

9.2.3 Bydd staff cymorth newydd yn dechrau ar waelod y band cyflog priodol oni bai fod rhesymau da sy'n cyfiawnhau cyflog dechreuol uwch. Gofynnir i Aelodau gyflwyno achos dros hynny i'r Tîm Adnoddau Dynol a Lwfansau'r Aelodau yn y lle cyntaf gan gyfeirio unrhyw anghydfod at y Llywydd iddo ef benderfynu'n derfynol ar y mater os bydd angen.

9.2.4 Yn amodol ar berfformiad boddhaol, caiff staff newydd gynydd yn eu cyflog ar ddyddiad eu penodiad bob blwyddyn.

9.3 Costau Eraill yn ymwneud â Staff

9.3.1 Yn amodol ar Adran 8.5.1, gall aelod hawlio swm ychwanegol o'r Lwfans Cyflogau Staff hyd at £5,600 yn ystod y flwyddyn yn dechrau 1 Ebrill 2008 i dalu costau goramser, hyfforddiant, teithio, taliadau bonws etc. (gan gynnwys Cyfraniadau Yswiriant Gwladol y Cyflogwr mewn perthynas â'r taliadau hyn), a bydd y swm hwn yn codi'n unol â'r cynnydd yn y Mynegai Enillion Cyfartalog ar gyfer y mis Rhagfyr blaenorol.

9.4 Contractau Cyflogaeth

9.4.1 Mae gofyn i Aelodau roi datganiad ysgrifenedig i holl aelodau'i staff yn nodi prif delerau ac amodau eu cyflogaeth, gan roi copi i swyddfa'r Tîm Adnoddau a Lwfansau'r Aelodau ymhen mis ar ôl iddynt ddechrau yn eu swydd.

9.5 Talu Cyflogau

9.5.1 Telir cyflogau'r staff cymorth yn fisol ar ddiwrnod olaf pob mis. Bydd y taliadau yn cael eu gwneud yn uniongyrchol i gyfrif yr unigolyn drwy drosglwyddiad electronig (System Glirio Awtomataidd y Bancwyr – BACS).

9.6 Trosglwyddo Arian

9.6.1 Caniateir i Aelod drosglwyddo hyd at 25 y cant o'r Lwfans Cyflogau Staff ychwanegol, fel y'i diffinnir yn adran 9.3.1, i'w Lwfans Costau Swyddfa, ar ôl hysbysu'r Tîm Adnoddau Dynol a Lwfansau'r Aelodau yn ysgrifenedig ymlaen llaw.

8.11 Taliadau uniongyrchol i'r staff

8.11.1 Caiff yr Aelod ofyn i'r Tîm Adnoddau Dynol a Lwfansau'r Aelodau dalu unrhyw swm a hawliwyd o dan adran 9.3 hwn yn uniongyrchol i'r aelod o staff dan sylw.

10 PENSIWN A DARPARIAETH GYSYLLTIEDIG AR GYFER STAFF YR AELODAU

10.1 Pensiwn

10.1.1 Caiff Aelodau hawlio lwfans ar gyfer costau'u cyfraniadau at gynllun pensiwn personol unrhyw staff a delir o'r:

- (a) Lwfans Costau Staff;
- (b) cyllid ar gyfer grwpiau neu
- (c) Lwfans Costau Swyddfa mewn perthynas â staff glanhau a gyflogir yn uniongyrchol

10.1.2 Yr uchafswm a delir yw 10% o'r cyflog a delir i'r unigolyn hwnnw. Nid yw'r lwfans hwn yn cymryd lle Lwfans Cyflogau Staff, y cyllid ar gyfer grwpiau na'r Lwfans Costau Swyddfa.

10.2 Yswiriant Bywyd

10.2.1 Caiff Aelod hawlio lwfans mewn perthynas â'r gost iddo ef/hi yn sgil talu cyfraniadau a wneir i unrhyw bolisi yswiriant bywyd a awdurdodwyd gan Gomisiwn y Cynulliad mewn perthynas â'r canlynol:

- (a) unrhyw staff a gaiff eu talu drwy'r Lwfans Cyflogau Staff;
- (b) unrhyw staff a gaiff eu talu drwy'r Cyllid ar gyfer Grwpiau, neu
- (c) staff glanhau a gyflogir yn uniongyrchol drwy'r Lwfans Costau Swyddfa

10.3 Yswiriant Salwch Difrifol

10.3.1 Caiff Aelod hawlio lwfans mewn perthynas â'r gost iddo ef/hi yn sgil talu cyfraniadau a wnaed i unrhyw bolisi yswiriant salwch difrifol a awdurdodwyd gan Gomisiwn y Cynulliad mewn perthynas â'r canlynol:

- (a) unrhyw staff a gaiff eu talu drwy'r Lwfans Cyflogau Staff;
- (b) unrhyw staff a gaiff eu talu drwy'r Cyllid ar gyfer Grwpiau, neu
- (c) staff glanhau a gyflogir yn uniongyrchol drwy'r Lwfans Costau Swyddfa

11. LWFANS STAFF DROS DRO

11.1 Diben

11.1.1 Caiff Aelod hawlio Lwfans Staff Dros Dro i dalu treuliau a ysgwyddwyd yn llwyr ac o raid yng nghyswllt ei (d)dyletswyddau yn y Cynulliad, i sicrhau cymorth ysgrifenyddol neu gymorth ymchwil os yw person y telir cyflog iddo/iddi o dan y Lwfans Cyflogau Staff yn cael ei atal rhag rhoi'r gwasanaeth hwnnw oherwydd salwch, absenoldeb mamolaeth neu absenoldeb mabwysiadu.

11.2 Cymhwyso am y Lwfans Ysgrifenyddol Dros Dro

11.2.1 Gellir hawlio Lwfans Staff Dros Dro os yw'r aelod o staff y mae angen rhywun i gymryd ei (l)le:

- yn absennol o'r gwaith oherwydd salwch neu absenoldeb mamolaeth, ac yn dal i gael ei thalu/dalu gan yr Aelod trwy'r Lwfans Cyflogau Staff;
- yn cael ei chyflogi/gyflogi'n barhaol;
- os yw'n sâl, yn absennol am fwy na phythefnos;
- yn cyflwyno tystysgrifau meddygol ar gyfer salwch neu dystysgrif mamolaeth (ffurflen MATB1) sy'n nodi'r wythnos y disgwylir iddi esgor neu yn achos absenoldeb mabwysiadu yn cyflwyno tystysgrif cydweddu;
- yn meddu ar contract dilys sy'n nodi'r cyfnodau o absenoldeb salwch, mamolaeth ac absenoldeb mabwysiadu a ganiateir gyda chyflog.

11.3 Cyfyngiadau

11.3.1 Bydd yr uchafswm y gellir ei hawlio yn seiliedig ar gyfanswm cyflog yr aelod absennol o staff dros gyfnod penodol (gweler isod).

11.3.2 Yn unol ag arferion cyflogi da, anogir yr Aelodau i wneud yn siwr bod gan yr holl staff dros dro drefniadau pensiwn.

11.3.3 Ymdrinnir ag absenoldebau salwch, mamolaeth a mabwysiadu yn gwbl ar wahân wrth gyfrif Lwfans Staff Dros Dro. Felly, os bu un o'r staff yn absennol oherwydd mamolaeth neu salwch (nad oedd yn gysylltiedig â'r mamolaeth) caiff yr Aelod fanteisio ar ddwy gyllideb wahanol ar gyfer y Lwfans Staff Dros Dro.

11.3.4 Pan fydd unigolyn yn absennol oherwydd salwch, bydd uchafswm y lwfans sydd ar gael yn seiliedig ar chwe mis o dâl llawn a chwe mis ar hanner cyflog (gan gynnwys cyfraniadau'r cyflogwr at yr Yswiriant Cenedlaethol a chostau pensiwn) pob aelod o staff absennol sy'n gymwys.

11.3.5 Os bodlonir y rheol "mwy na phythefnos", gweler Adran 11.2.1, bydd y Lwfans Staff Dros Dro yn cael ei ôl-dalu i ddiwrnod cyntaf yr absenoldeb.

- 11.3.6 Pan fydd unigolyn ar absenoldeb mamolaeth neu absenoldeb mabwysiadu, mae uchafswm y lwfans sydd ar gael yn cyfateb i 26 wythnos o gyflog llawn yr unigolyn (gan gynnwys cyfraniadau'r cyflogwr at yr Yswiriant Gwladol a chostau pensiwn).
- 11.3.7 Pan wneir cais am gymorth dros dro oherwydd salwch ar gyfer y cyfnod hwyaf a ganiateir o dan y trefniadau newydd, gellir hawlio ar gyfer unrhyw estyniad i'r cymorth o'r Lwfans Cyflogau Staff. Bydd yr unigolyn parhaol wedi cyrraedd yr uchafswm y mae ganddo/ganddi hawl iddo ac a nodwyd yn y contract, ac felly ni fydd costau'r staff dros dro felly yn ychwanegol i'r cyflogau arferol.
- 11.3.8 Os ceir cais arall am gymorth, a hynny'n gysylltiedig ag aelod o staff sydd wedi bod yn absennol am 12 mis gyda chyflog, bydd y cais hwnnw'n cael ei dderbyn cyn belled â bod cyfnod o 12 mis ers y cais diwethaf.

12 LWFANS ANABLEDD

12.1 *Diben a Swm*

12.1.1 Bydd lwfans ar gael i Aelodau sydd ag angen cymorth ychwanegol arnynt o ganlyniad i anabledd, i ymgymryd â'u cyfrifoldebau fel Aelodau.

12.1.2 Bydd swm y lwfans sy'n daladwy yn cael ei gyfrif ar sail asesiad o natur a maint yr anabledd a'r adnoddau ychwanegol sydd eu hangen ar yr Aelod hwnnw i'w (g)alluogi i ymgymryd â'i (d)dyletswyddau. Bydd angen i'r Aelod a'r Llywydd gytuno ar yr asesiad a'r broses o gyfrif y swm sy'n daladwy i'r aelod hwnnw, neu'r Llywydd yn unig os nad ydynt yn cytuno.

12.1.3 At ddibenion y lwfans hwn bydd gan "anabledd" yr un ystyr â'r hyn a geir yn Neddf Gwahaniaethu ar Sail Anabledd 1995.

13. GALW'R CYNULLIAD NEU BWYLLGOR YN ÔL YN YSTOD TORIAD

13.1 *Diben a Swm*

13.1.1 Gall Aelod hawlio unrhyw gostau o ganlyniad i deithiau a wneir ganddo/i i fod yn bresennol mewn cyfarfod llawn o'r Cynulliad a alwyd er mwyn ystyried mater brys sydd o bwys cyhoeddus yn unol â Rheol Sefydlog 7.3.

13.1.2 Mae hawl gan Aelod hawlio costau o ganlyniad i deithiau a wneir ganddo/i i fod yn bresennol mewn cyfarfod o Bwyllgor y Cynulliad yn unol â Rheol Sefydlog 10.41.

13.1.3 Bydd darpariaethau Adran 3, heblaw am Adran 3.1.1 a 3.10, yn berthnasol yn yr achosion hyn. Os bydd yn teithio mewn awyren, telir cost tocyn unffordd dosbarth busnes. Telir cost llety dros nos os bu ei angen arno wrth deithio i'r Cynulliad. Os yn ymarferol, caiff Aelodau hawlio'r gost o ailgydio yn ei (g)wyliau os bu rhaid ei (g)alw yn ôl.